

Londýn - Skotsko

7. - 24. 5. 2010

K téhle dovolené jsme přišli tak trochu jako „slepý k houslím“. Evě Gebrtové odřekli kamarádi a tak s Martinem hledali v naší afroamerické partě náhradu. Původně účast přislíbili i Pličkovi a František, tak jsme si řekli, že v této sestavě budeme „jako doma“, ale oni to nakonec vzdali. Nezbývalo tedy než doufat, že je nahradí stejně dobří společníci.

Největší problém – co s sebou a hlavně na sebe. Na deštivo jsme se pro sichr vybavili každý dvěma pláštěnkami a ještě deštníkem. Ostatní oblečení jsme balili ve stylu většina na chladnější počasí a pár věci kdyby se náhodou (vždyť už je květen) ještě oteplilo. Propanbutanový vaříč nám Martin rozmluvil s tím, že má vlastní a ten bude pro osm lidí určitě stačit. Ačkoliv jsme se snažili být velice úsporní, v konečné fázi jsme měli nepřeborné množství zavazadel (tašky s osobními věcmi, kuchyní, jídlem, karimatky, spacáky, stan). Kdybychom jeli sami a vlastním autem, nebyl by problém, ale jestliže toho budou mít i ostatní tolik, jak se vše vejde do auta?! No, rozhodně to bude zajímavé!!!

Pátek 7.5.

Eva přijíždí dvacet minut po desáté večer s obří taškou a batohem. Chvilí poklábosíme, ale ani nestačí vypít naservírovaný čaj a usíná na sedačce. Má toho dnes už hodně za sebou – pracovní dobu, balení, jízdu do Prahy..... Martin se ozývá před půlnocí, že se už blíží k hlavnímu městu.

Sobota 8.5.

Přesně v půl jedné se z mobilu ozývá hlášení, že nás vedoucí výpravy čeká na parkovišti před Lidlem. Budíme Evu a snášíme (na dvakrát) naše věci k přistavenému vozu. Ve tmě nás kromě Martina čekají tři chlapci asi kolem třicítky a představují se - Radan, Honza, Libor. Ten poslední však dodává, že s námi jede jenom do Plzně. Na víc není čas, Martin se snaží vyplnit zavazadlový prostor tak, aby na chodníku nic nezůstalo. Celých dvacet minut jsme strávili „nalodňováním“ a pak už vyrážíme směr **Plzeň**, kde se k nám mají připojit poslední dva cestující.

Na obřím parkovišti před plzeňskými hypermarkety zastavujeme ve dvě hodiny ráno a loučíme se s Liborem. Během dalších pěti minut k nám přijíždí auto s karlovarskou SPZ. Z něj vystupuje mladý pár (opět kolem třicítky), který sem dovezli zřejmě rodiče jednoho z nich. Bagáže mají podstatně méně než my dva, přesto (nebo právě proto) musí Martin celý zavazadlový prostor kompletně přerovnat. Menší tašky a batohy si musíme přesto srovnat dovnitř pod nohy a sedadla. A také musíme „srovnat“ sebe – upravit zasedací pořádek. Láďa by zřejmě posezení v poslední řadě se svými dlouhými (a bohužel i nemocnými nohami) nepřežil. Nakonec se rozsazujeme tak, že vepředu vedle Martina usedá brněnský Honza, za nimi sedí Radan, Láďa a karlovarský chlapec (představování jsme zatím nestihli) a zadní sedadlo obsazuje krásnější část posádky auta, tzn. My dvě Evy plus dívka z KV. Láďa zjišťuje, že si doma zapomněl „dejchátko“ (inhalátor)!!! Vracet se nemůžeme, nezbývá než doufat, že dovolenou bez něj přežije.

V půl třetí vyjíždíme do tmy a během chvíle většina usíná. V Rozvadově se snažíme doplnit PHM, ale daří se to až u druhé pumpy. V té první jim nešel proud. Že přejíždíme česko-německá hranice poznáme pouze podle soustředěného množství pouličních lamp. Cesta nocí rychle ubíhá, z protisměru nás osvětlují šňůry světel projíždějících tiráků. V šest hodin zastavujeme na dálničním parkovišti, kde utrácíme prvních 0,50 euro (Eva mě musí založit, Láďa nechal doma také všechny drobné). Tady se konečně představujeme s karlovarským párem – Lenkou a Honzou. V půl sedmé pokračujeme šedivou krajinou po dálnici č.3 směrem na Frankfurt a větší polovina osazenstva opět šťastně usíná. Kolem obřích letiště a obrovského kongresového

centra objíždíme **Frankfurt** a míříme na **Köln**, Koblenz a Wiesbaden. Neprší, ale je nevlídno, zataženo a šedivo jako od sopečného mraku. V osm hodin zastavujeme na dvacet minut na dalším parkovišti na snídani, ke které někteří přidávají i kávu. O hodinu později již objíždíme německý Kolín a řadíme se do dvouprouté kolony popojíždějících automobilů. Po dálnici č.4 jedeme na Aachen a E 40 nás spolehlivě vede k Bruselu. V půl jedenácté už zastavujeme na belgickém parkovišti – překročení hranic jsme vůbec nezaregistrovali. Po čtvrt na dvanáct objíždíme **Brusel** a ve 12:45 zajíždíme k čerpací stanici Texaco doplnit PHM (litr = 1,224 euro). Je stále zataženo a fouká nepříjemně studený vítr. Kdyby mi nepracoval mobilní operátor, nevěděla bych, že jsme překročili další hranice a jsme ve Francii (13:15). Po půl druhé vjíždíme do přístavního města **Calais**. Uniformovaný příslušník nás vyzývá k opuštění auta, musíme projít složitě celníci a ukázat dalším uniformám pasy (prohlídka toho mého trvá nejdéle). Opět nasednout, projet k „autocelnici“ a Martin kupuje lodní lístky. Dostal rovnou i zpáteční – zřejmě pro jistotu, že v Anglii nehodláme zůstat. Pak už se zařazujeme do dlouhé fronty aut čekajících na nalodění. Máme dost času, hodinu couráme po přístavu a pořizujeme první fotografie. Ve tři čtvrtě na tři začínají první auta najíždět do nitra obrovské lodí a v 15:30 odplouváme.

Usazujeme se na zádi horní paluby, ale hrozně tu fouká. Litujeme, že jsme si s sebou nevzali aspoň rukavice. Za hodinu a půl jsme na druhé straně Lamanšského kanálu. Doverské útesy jsou sice bílé, ale rozhodně nezáří – můžeme se jenom dohadovat, jaká to musí být za slunečného počasí nádhera.

V 17 hodin nasedáme do auta, opouštíme Dover a na silnici je hned všechno obráceně – budeme si muset zvyknout. Také si posunujeme **hodinky o celou hodinu nazpátek!** Mrholí a vlhko padá k zemi, všechno kolem je šedivé, žádné nadšení se nekoná.

Martin nás odváží blíž a blíž k našemu zítřejšímu cíli – Londýnu. V 18:45 (teď již anglického času) zastavujeme před branami **kempu Lee Valley Campsite**. Kousek před ním je konečná stanice autobusů a na ní stojí červený dvoupatrák („dabldekr“) číslo 215 – podle nápisu jede kamsi do Walthamstow Central. V půl osmé už naše stanové městečko (pět stanů) stojí a vzhledem k tomu, že jsme všichni dost utahaní, po nejnnutnější hygieně a večeri zaléháme.

Neděle 9.5.

Noc byla chladná a nutné noční vstávání příšerné. Jsem otláčená, zebou mě nohy, další noc zřejmě bude nutné navléci ponožky. Vstáváme v půl osmé a o hodinu později nás Martin seznamuje s náplní dnešního dne. V recepci kempu si kupujeme celodenní jízdenku na londýnskou MHD (6,50 libry) a v 8:50 nás double decker č.215 odváží. Pochopitelně jsme se všichni nahrnuli do horního patra, ale drobně prší, fotky přes ubrečené sklo zřejmě nebudou zrovna moc kvalitní. Na konečné stanici busu **Walthamstow Central** přestupujeme do metra, které nás odváží do centra **Londýna**.

Strávíme tu celých šest hodin a jen po těch nejznámějších místech (na důkladnější prohlídku by člověk potřeboval minimálně tři dny) – Big Ben, Tower Bridge, Buckingham Palace, Trafalgar Square, Piccadilly Circus, Tower of London, Westminster Abbey, Houses of Parliament..... Pěšky, metrem a dokonce i vlakem – tím jsme si zajeli do Greenwich, kde jsme vystoupali na kopec s astronomickou observatoří. Nejen, že jsme si ji prohlédli z venku i zevnitř, ale také jsme na filmové pásy zaznamenali místo, kudy prochází nultý poledník.

V době oběda jsme si užili i trochu legrace. Chtěli jsme si u stánku (původně stará londýnská tramvaj) s občerstvením dát kávu nebo čaj. Starší prodavač zřejmě takovou frontu nezažil, při třetí objednávce ztratil nervy a s hlasitým hrdváním stánek opustil (ne daleko)! Vrátil se teprve tehdy, když jsme se všichni – neuspokojeni – vzdálili. Vydělal na tom jedině Láďa, který získal jeden čaj a zdarma (jinak stál 2,5 libry). Z Greenwich jsme se vrátili zpět do centra a Martin nás zavedl do Soho. Po krátké procházce zamířili Brňáci a Pražáci do jednoho z místních pubů na pivo, zatímco Krkonoše a Karlovy Vary nakukovali do místních obchodů (většinou s potravinami).

V 18 hodin se metrem s několika přestupy vracíme na bus 215 a v 19:30 jsme zpátky v kempu. Martinův vaříč odmítá všem sloužit, klohníme večeri jak se dá, chvíli ještě posedíme před stany a po deváté hodině zalézáme do stanů.

Pondělí 10.5.

Budíme se v sedm hodin, před stanem nás vítá modrá obloha a slunce. Jako by takhle nemohlo být včera. Noc byla ale studená, ponožky přišly k duhu. Před devátou hodinou kemp opouštíme.

Zdejší přejezdy jsou jednotvárné, okolní rovina po hodině přestává bavit i mne a většina osádky už stejně spí. Bohužel po dvou hodinách jízdy se s námi loučí slunce, oblohu zakrývají šedivá mračna, ale naštěstí z nich zatím nic nekape. Krátké odpočinkové zastavení na dálničním parkovišti a pokračuje se v další jízdě. Kolem se míhají auta, tiráci, louky, pole, stromy, ovce, krávy, koně, červené cihlové vesnice....a rovina kam oko dohlédne a zajíc doběhne. Chvilími pro změnu zaprší, jinak se nic neděje.

Ve 14:15 si hlavně Martin dopřává dalších dvacet minut přestávku v jízdě a po A1 míříme na Newcastle. Tam sice dálnici opustíme a pokračujeme „rovně“ na sever po červené silnici, přesto se výhledy do okolí nezlepšily. Podél Severního moře míříme stále na sever do Edinburghu.

Je 16:15 zastavujeme na malém parkovišti, u kterého nás vítají tři vlajkové stožáry a obrovský nápis „**Welcome to Scotland**“. Konečně je na co koukat – tolik ovčí pohromadě i jednotlivě jsem snad neviděla. Zajíždíme do města Haddington, kde se Martin pokouší sehnat propanovou bombu k vařiči – marně, měli otevřeno pouze do 17 hodin (je 17:10). Vyjíždíme z města, ale obloukem se do něj zase vracíme, abychom zastavili tentokrát před hypermarketem Tesco a doplnili základní i jiné potraviny. Ve třičtvrtě na šest Haddington opouštíme a pokračujeme v další cestě.

V 18 hodin sjíždíme z hlavního tahu k **Drumolu** a zastavujeme před **kempem**. Nejen první dojem je velice příznivý - svítí slunce, z kohoutků teče vařící voda a kolem dokola jen GB a NL karavany. Večerní rituály se už nemění – večere, hygiena, posedět a probrat nejen denní zážitky a spát. Tentokrát už v půl deváté, protože začalo pršet.

Úterý 11.5.

V noci se déšť změnil v pořádný liják, ráno naštěstí už jenom drobně mží a než se vypravíme (ve čtvrt na devět), je už jenom zataženo.

Martin nás odváží do **Edinburghu**, nejdříve kolem Parlamentu a královského paláce do zdejšího **Holyrood Parku**. Zaparkujeme u **jezera St.Margarety** plného žebrajících labutí a racků, odkud se vydáme na pěší procházku. Nejdříve vystoupáme ke zřícenině **kaple St.Anthoniho** (asi z 15.století) a posléze na vrchol kopce **Arthur's Seat** (251 m n.m.) odkud je nádherný výhled na Edinburgh. Odtamtud nás Martin převezde do centra města konkrétně do jedné z ulic v podhradí. Společně opět vystoupáme ke vstupní hradní bráně **Edinburgh Castle**, kde se naše skupina dělí (vstupné 13 liber, důchodci 10,45). Kromě nás a Martina jdou ostatní na prohlídku hradu, my tři (Martin sólo) se vydáváme do městských ulic a uliček.

Počasí nám přeje, svítí slunce, jenom od oceánu fičí studený vítr. Projdeme si hlavní třídu – **Královskou** **míli** se spoustou zajímavých historických budov i nejrůznějšími obchůdky se suvenýry, tartanovým oblečením....(pouze prodávající Vietnamci tu chybí), posedíme v katedrále a dojdeme až k mostu nad železničním nádražím, odkud se začínáme vracet. Zabočíme i do vedlejších ulic, kde máme možnost nahlédnout do normálního (neturistického) života. Za celou dobu jsme potkali pouze tři Skoty (a jednoho dudáka) v sukních. Ve 14 hod. se opět všichni scházíme u auta (prohlížeči hradu stihli jenom to, na víc jim bohužel už nezbyl čas). Martin nám oznamuje, že nás čeká asi 200 km dlouhý přejezd směrem na Perth.

Zastavujeme v městečku (městě?) Blairgowrie u místního Tesca odlehčit našim útrobám i peněženkám a v 16 hod. pokračujeme v další jízdě ve směru na Braemar. Přejíždíme horské pásmo porostlé hnědým vřesem (prý až za měsíc – nebo

v srpnu? – rozkveté modře), na vrcholcích leží velké fleky bílého sněhu. Na obloze střídají slunce přehánky – a dokonce sněhové!!! Jsme zvědaví, co nás tedy čeká. Okolní kopce (hory) jsou naprosto holé, nikde ani jeden strom, jen vřes, kamení a sem tam stádo ovčí. Vjíždíme do dešťové mlhy a moje obavy z dnešního (nejen) stanování narůstají do obřích rozměrů. A zase sněhová vánice a čerstvě pocukrované vrcholy. Naštěstí nezastavujeme, Martin jede dál na **Ballater**. Na druhé straně hor je naštěstí klid a mír (slunce), ale pořádná zima!!!

V 17:45 jsme v **kempu** a nezbyvá než postavit stany (aspoň se zahřejeme), uvařit večeři (my bramboračku) a posléze popřát Lence k dnešním třicátým (!) narozeninám. Nás šest se složilo na teplou čepici, manžel Honza jí přidává šálu ve stejném odstínu. Lenka dává do placu půllitrovou láhev originál

whisky. Bohužel ji musíme pít pod pevnou střechou sociálního zařízení, protože začalo opět pršet. Eva nás opouští první, my ostatní končíme „stojnou“ ve 21:30.

Středa 12.5.

V noci nejen přšelo, ale padal i sníh a pěkně mrzlo! Ponožky mi nestačily, tričko nahradil svetr s dlouhým rukávem a ČSA deku, kterou jsem měla původně pod sebou, jsem si musela přehodit přes spacák.

Z kempu odjíždíme ve třičtvrtě na devět, nejdříve se stavujeme v Ballateru nakoupit jídlo a plyn k vařiči a pak nás již Martin odváží do středu skotské Vysočiny k jezeru **Loch Muick**. Po desáté hodině vycházíme na dnešní túru všichni společně, ale záhy se naše cesty rozdělují. Zatímco šestice „mlaďochů“ spěchá dobyt horu **Lochnagar** (1.155 m n.m.), my dva se spokojíme s procházkou kolem zmíněného jezera. Martin nám světil klíče od auta s tím, že se zase všichni sejdeme asi v šest hodin. Jdeme rozvážně, kocháme se a fotíme i filmujeme, je na co se koukat. I počasí nám ukazuje co všechno umí - chvíli sprechne, pak zase padají sněhové kroupy, najednou se ukáže sluníčko a je nádherně. A zase dokola. Jediné, co nás neopouští, je studený vítr. V 17 hodin jsme zpátky u auta a s chutí se usazujeme uvnitř, protože je krásně vyhřáté. Mlaďoši docházejí v půl šesté plni zážitků a vracíme se „domů“. Krátce se ještě zastavujeme v obchodě, odkud se Lenka s Honzou dokonce do kempu vrací pěšky (mají toho za dnešek zřejmě málo), zatímco my ostatní se tam raději svezeme autem.

V půl sedmé p.m. jsme zase všichni pohromadě u stanů, fouká ale děsně studený vítr a tak po jídle (ve 20 hodin) okamžitě zalézáme do stanů....kromě Brňáků (ti jsou zřejmě hodně otužilí a stále si mají co říci).

Čtvrtek 13.5.

Dnešní noc byla zatím ze všech nejchladnější. Martin nám oznamuje, že v půl šesté ráno mu teploměr ve stanu ukázal 3,5°C!!! Však jsme oba (a určitě nejen my) byli zachumlaní tak, že nám ze spacáku nekoukala ani čupřina vlasů. Jinak v sedm hodin, kdy vstáváme, fouká vítr neztenčenou silou, ovšem na modré obloze září zlatavé sluníčko.

Po půl deváté opouštíme kemp, ještě se stavíme v samoobsluze doplnit potraviny (hlavně pečivo) a v devět hodin vyjíždíme směr Aberdeen. Prvním naším dnešním cílem je prý palírna whisky. Když se tak rozhlížím okolní krajinou, získávám dojem, že národní květinou v tomto období je pro Skoty narcis (kvete nejen na zahrádkách, ale naprosto všude – i planě)...když nepočítám na květ čekající vřes a národním zvířetem je určitě ovce. Docela se divím, že ji nemají na státní vlajce. Projíždíme nádherná údolí, sem tam stojí šedivý dům či domek, všude dokola vřesové kopce (škoda, že už teď nekvetou) protkané horskými potoky a desítky či spíš stovky ovcí. Bez zastavení mjíme ruiny několika hradů (zámků? – kastle), neboť Martin je neuznal hodna fotky.

Po hodině jízdy odbočujeme v Rhynie na ještě užíjí asfaltku, projedeme **Dufftownem** a „whisková cesta“ (tak jako u nás „vinařská“) nás v 10:30 zavede až k **palírně whisky Glenfiddich**. Provází nás dlouhonožý Skot v kiltu, ale ani na schodech, po kterých stoupáme během prohlídky o patro výše, si netroufám (jdu hned za ním) zjišťovat, zda je na ostro nebo ne (spíš mě zaujalo, jak strašně hubené ty nohy měl). Vykládal zasvěceně a hodně dlouho, ale díky své chabé znalosti angličtiny jsem z toho moc neměla. Hodinová exkurze končí jak jinak než ochutnávkou tří druhů zdejší whisky. Většina z nás upřímně přiznává, že nějaké velké rozdíly mezi 12-letým, 15-letým a 18-letým výrobkem nepoznala. Přesto nás tato návštěva natolik zaujala, že ani jeden z nás neodchází z podnikové prodejny bez černé tašky

skrývající whiskyvé „suvenýry“. U auta si někteří dopřejí malý oběd a ve 12:30 odjíždíme farmářským krajem dál (směr Grawtown on Spay).

Silnice je samá zatáčka, na obzoru vykukují zasněžené hory, obloha se zatáhla a začalo pršet. U Aviemore se připojujeme k hlavnímu tahu na Inverness tak, že se řadíme do štrúdlu hlavně osobních automobilů. Většinou osazenstva padá hlava – že by po whisky? Z nevyšpání to nemůže být, vždyť většinou spíme od 21 do 7 hodin. Čtu si alespoň silniční tabule = Kingussie - Newtonmore – Spean Bridge. Projíždíme opět nekonečným údolím, které zaplňují tři až čtyři jezera. U **Loch Ness** jsme kolem třičtvrtě na čtyři. Silnice vede po jeho levé straně, zprofanovanou příšeru nevidno....a ani se nedivím, když je tak pošmurno. Sice už neprší, zato vytrvale mží.

Krátce se zastavujeme na parkovišti nad zříceninou **hradu Urquhart** (12.století), ale na prohlídku se nějak nikomu nechce. Takže vyfotíme, projdeme se visitor centrem (hrad byl v roce 1692 vyhozen do povětří, aby se ho nemohli zmocnit jakobité) a pokračujeme v jízdě. Popojedeme pár kilometrů (doslova) a sjíždíme ze silnice ke „koňskému“ **kempu**. Jeho součástí jsou stáje, zřejmě funguje hlavně pro milovníky jezdeckví a oproti našim předešlým nocležistům je i dost „chudý“ na vybavení. Ale koňákům to určitě nevádí. O co je však skromnější, o to větší má ceduli = **Highland Riding Centre-Borlum Farm-Camping Park**. V kůlně-recepci se můžeme mimo jiné dočíst i cenu za noc a osobu = 5,5 libry. Místa pro stany jsou ve svahu, alespoň trochu rovnější terén se musí hledat. Jen co postavíme naše provizorní obydlí, mlaďoši s Martinem vyrážejí na nějakou pěší túru, my dva se raději v klidu navečeříme (těstoviny s gulášem). Stačíme akorát dojít a jsou zpátky. Zklamaní, protože přes veškeré úsilí a několik pokusů nenašli výstupovou cestu. Tak se prý byli podívat alespoň na lochnesskou příšerku. Martin mě utěšuje, že o nic nepřijdu, ale musím holt vydržet až do zítřka. Zatímco oni večeří, my dva se jdeme projít aspoň do nejbližšího okolí, po návratu všichni ještě pohovoříme a ve 20 hodin se rozcházíme do stanů.

Pátek 14.5.

Probouzíme se už v půl sedmé a konstatujeme, že poprvé bylo v noci „teplé“. Martin hlásí, že se teploměr v jeho stanu v půl šesté vyšplhal na celých 7°C. Ve čtvrt na devět se s koňmi pasoucími se v těsné blízkosti našich stanů loučíme a v nedalekém městečku si mohu i já alespoň vyfotografovat známou **příšeru jezera Loch Ness**. Chuděra - je malá, zřejmě bronzová a hlavně za plotem!

V 8:25 se definitivně s jezerem Loch Ness loučíme a jedeme napříč pevninou na její západní pobřeží (směr Ullapool). Doprovází nás pusté hory, potůčky, potoky, jezera, dokonce i přehrady, ovce, žlutý kručinek (zaječí pýsk, pantoflíček?) a naštěstí stále slunečné počasí. V 10 hodin přijíždíme do nejvýznamnějšího přístavu na severozápadním pobřeží **Ullapool**. Zaparkujeme před místní velkoobchodní Tesco, dojdeme si vyfotografovat přístav i přilehlé uličky, nakoupíme potraviny a v 11:15 pokračujeme v další jízdě. Přejíždíme do národního parku plného holých skal a jezer **North West Highlands Geopark** (?) a zaparkujeme na jednom z mála parkovišť u silnice. Mlaďoši se opět vydávají zolat zubatý vrchol hory **Stac Pollaidh** (613 m n.m.), my dva volíme individuální procházku podél jezera **Loch Lurgainn** až k dalšímu **Loch Bad a' Ghail**. Za tři hodiny se opět všichni scházíme u našeho dopravního prostředku a v 15 hodin se vydáváme na další cestu.

Zdejší silnice jsou většinou úzké (tak pro jedno auto), ale přibližně každých 50 m (na dohled) jsou rozšířené na vyhubací „boule“ (Passing place). Řidiči jsou vstřícní usměvaví a mávnutím ruky děkují za dání přednosti. Z našeho Honzy se u pomalu také stává profesionální mávač.

Za hodinu a půl se ocitáme u moře a najíždíme na normální kvalitní dvoupruhovou silnici. Ráz krajiny se trochu změnil. Kolem jsou holé skalnaté kopce na úbočí posázené kameny, kolem jezera **Loch Assynt** se tu a tam objevuje dokonce opravdový les a zelená tráva.

Zastavujeme, abychom si prohlédli a pochopitelně vyfotili teď už **zříceniny hradu Ardvreck** postavený koncem 16. století pro klan MacLeodů a **měšťanského domu Calda House** (1726-7). V půl páté p.m. odjíždíme přes jeden z mnoha mořských zálivů (Kolesku) do Scourie. Eva se cestou nemůže nabažit žluté krásy kručín a obdivuje a fotí a obdivuje a fotí.... V městečku Scourie nám Martin zastavuje, abychom mohli na fotografický materiál zachytit pobřeží, ovečky, hřbitov.....a posléze naše auto doplnit PHM.

The North Casth se opět zúžila na jeden pruh a v 18 hodin nás dovede do Durness, kde nás čeká otevřený kemp nad mořem. Převažují zde jako obvykle karavany, vedle kterých se krčí čtyři stany. Takže rozšíříme stanovou kolonii a my dva zalézáme v půl deváté do stanu, protože na náhorní planině je dost větrno. Mladí odcházejí do nedalekého pubu.

Sobota 15.5.

Celou noc přšelo, stan na větrné straně (mojí) provlhl až dovnitř – mám mokré ručník i necesér. Probouzíme se v sedm hodin, vítr se sice nezmenšil, ale na obloze svítí slunce. Hurá! Kemp opouštíme vlastně jako obvykle v půl deváté. Nejvyšší vrcholky hor i mořské vlny mají bílé čepice. Objíždíme další hluboký záliv po jednoproudé silnici A 836, které se klikatí nejen do stran, ale i nahoru a dolů. Vypadá to, jako kdybychom projížděli zemí nikoho, ale kamenné nebo drátěné ploty toto zdání vyvracejí.

V 11 hodin projíždíme městem Thurso, o čtvrt hodiny později městečkem **Dunnet** a uhýbáme ze silnice k **nejsevernějšímu bodu britské pevniny Dunnet Head**. Vyfotíme maják, sebe, útes a vracíme se zpět na hlavní tah. Dovede nás do Mey – opět odbočíme a po chvíli máme možnost prohlédnout si (a hlavně nafotit) **Castle of Mey** kam někdy jezdí královna matka Elizabeth na holiday.

Odjíždíme v půl jedné a během deseti minut sjíždíme k moři a jakoby osamocenému velkému molu (Gills Bay), odkud by nás měl za třičtvrtě hodiny odvézt trajekt na Orkneje. Stojí tu už pět dlouhých front osobních aut. Nějak se nikomu nechce z auta ven a čekání si krátíme svačinami, kávou, studiem map, dopisováním deníků a Martin nás s bedekru seznamuje s historií i současností **souostroví Orkney**.

Ve čtvrt na dvě začíná naložování, ve 14 hodin vyplouváme a moře je všechno jen ne klidné. Jednu chvíli to s námi pěkně cloumá – rozhoupaná auta troubí, koně řehtají a lidé na palubě se usilovně drží zábradlí. Naštěstí jsme během čtvrt hodiny zase v klidných vodách a po hodině plavby na pevnině. Vítají nás Orkneje – pastviny, ploty, ovce, krávy, kamenné domky, podmračená obloha a déšť. Naším dnešním konečným cílem je hlavní město souostroví Kirkwall, kde bychom měli strávit dvě noci.

Než tam ale dojedeme, uhýbáme na úzkou vedlejší asfaltku k malému muzeu **Tomb of the eagles**.

Jak se mimo jiné dozvídáme od průvodkyně Hrobku orlů objevil náhodně její otec-farmář, který se do ní při obdělávání půdy propadl. Po přednášce (prošli jsme dobou bronzovou pět tisíc let zpátky) se jdeme jednu míli podívat na dům z této doby a zmíněnou hrobku. Dovnitř se současný návštěvník dostane pouze pomocí vozíku (prkna na kolečkách) a ručkování po laně. Hned jsme měli o zábavu postaráno. Při zpáteční cestě (procházíme po krásných útesech obsazených stovkami hnízdicích racků) jsme párkrát zmokli. Vracíme se ještě do visitor centra nakoupit podle chuti (potřeby) pohledy a suvenýry. Já si odnáším za celé 4 libry velice teplou čepici (kulicha)! Jen nasedneme v 17:45 do auta, znovu se rozprší.

Po půl hodině jízdy jsme na okraji hlavního města Kirkwall (Kostelní záliv) u velkého sportovního centra **Pickaquoy Centre**, jehož součástí je i **Camping and Caravan Park**. Nevím, jestli je to způsobeno těmi čtyřmi hvězdičkami, ale vstup (ubytování) není vůbec jednoduchý. Recepce u kempu je zavřená, takže musíme (tedy Martin musí) nejdříve zajet do hlavní budovy Centra. Konečně v 19 hodin začínáme stavět stany. Následuje jako obvykle večere, koupel, mytí hlav a tentokrát lezeme my dva do stanu poslední v půl desáté večer.

Neděle 16.5.

Probouzíme se v půl sedmé, odjezd z kempu byl stanoven na 8:45 a vzhledem k tomu, že nemusíme balit stany, stiháme si poprvé uvařit i kávu. Počasí nám přeje, oblohu konečně ovládlo sluníčko.

Jedeme navštívit Local Nature Reserve (160 ha), konkrétně **rezervaci Mull Head** – nádherné vysoké pobřežní útesy. Jsou opět obsazeny hnízdicími racky, máme možnost si vyfotografovat i kormorány a další ptačí obyvatele. A aby to nebylo málo, ve vodě s námi laškuje a předvádí se i tuleň. Před polednem jsme zpátky u auta, dopřejeme si malou svačinu (oběd) a vracíme se zpět do Kirkwallu.

Návštěvu nejsevernější skotské **palírny sladové whisky Highland Park Distiller** (z r.1798) absolvují jenom Martin s Radanem (vstupné 6 liber), ostatní se spokojí pouze se suvenýry ze zdejšího shopu (*my marmeládu z whisky pro Maříky a Láďa si odnáší teplou černou mikinu*) a ve dvou skupinkách (*my s Honzou, Eva s Lenkou a jejím manželem*) odcházejí do města. Fotografujeme si jednotlivé domky a domy i rozvaliny dvou paláců – **Bishop's Palace** (Biskupský palác) z 12. století a renesanční **Earl's Palace** (Hraběcí palác) hraběte Patricka Stewarta z roku 1607. Jen málokterý šlechtic byl tak nenáviděn jako on. Jeho kdysi překrásný palác se stal symbolem krutosti svého majitele. Když byl hrabě konečně uvězněn a odsouzen k smrti za vzpouru proti králi, musela být jeho poprava o týden odložena, aby měl před smrtí ještě čas se ze svých hříchů vyzpovídat. Pochopitelně nemůžeme vynechat dominantu města **románskou katedrálu St. Magnus's Cathedral** postavenou z červených a bílých kamenů. Uvnitř jsou hroby a náhrobní kameny s reliéfy ze 13. až 17. století a do sloupů po obou stranách oltáře jsou zazděny ostatky sv. Magnuse a sv. Rogivalda. Kostel byl založen v roce 1137 a dokončen v 15. století. Máme neskonalou kliku, protože se tu dnes koná nějaká skautská slavnost doprovázená velkou dudáckou kapelou. Je to paráda, skoro nestačíme fotit a natáčet.

Ve 14:45 odjíždíme 14 km na západ od Kirkwallu podívat se na **menhiry Stones of Stenness** a vykopávky snad pět tisíc let staré vesnice (13 domů) **Barnhouse Village**. Vracíme se k autu a popojedeme

o pár kilometrů dál. Cestou vidíme u silnice i v okolí další jednotlivé dolomeny, některé zřejmě slouží jako přístřeší pro ovce. Martin má pro nás další zajímavost – **Ring of Broadgar** (Sluneční kruh). Na vyvýšenině stojí v mladší době kamenné do kruhu srovnaných 27 vysokých menhirů (původně prý jich bylo šedesát). Opět popojedeme a zastavujeme před patrovým kamenným domem – Visitor centrum **Maes Howe**. Tady bychom měli navštívit pohřební komorovou mohylu, ale máme smůlu = poslední prohlídka byla v 16 hodin a teď je o celou hodinu víc! Takže alespoň informace z průvodce: *„Jedna z největších mohyl v Evropě, má průměr 32 metrů a vznikla okolo roku 2500 před Kristem. Její rovnoměrně vrstvené kameny vytvářejí pahorek, ve kterém najdeme monumentální hrobovou komoru. Fakt, že kámen, kterým se dal uzavřít úzký, 11 metrů dlouhý přístup, bylo možno zasunout jen zevnitř, lze považovat za důkaz, že interiér nebyl vyhrazen jen mrtvým. Orientace vstupní chodby je určena dopadem slunečních paprsků v určitý den, což svědčí o pravděpodobném používání hrobové komory jako obrádní místnosti. Když za zimního slunovratu slunce pronikne mraky, dopadne paprsek do komory a celou ji osvětlí. Dříve než mohyla Maes Howe upadla*

v zapomnění, ukládaly se do ní po dlouhá staletí ostatky lidu doby kamenné. Poté, co ji znovu objevili Vikingové, kteří do komory pronikli seshora, byla využívána jako přístřeší. Nezbyvá, než se vrátit „domů“ - nejdříve do Tesca nakoupit a posléze do kempu.

Následují pravidelné večerní rituály, ale místo sezení u stanů se přesouváme do společenské místnosti, protože venku už zase duje severák a tady je o hodně lépe. Naše stanové městečko se rozšířilo o plátěné přístřeší zřejmě německých pubescentů a vypadá to, že chlapi hned tak spát nepůjdou. My odcházíme na lůžka v půl desáté.

Pondělí 17.5.

Němečtí kluci skutečně řádili dlouho do noci, v půl páté začali pro změnu řvát ptáci, Láďa se také činil, prostě jsem si užila (a mám pocit, že nejen já)! Když ráno vylezeme ze stanu, zjišťujeme, že je sice polojasno, ale stany jsou mokré jako kdyby přšelo celou noc. Tady snad musí být 100%ní vlhkost, jinak to snad ani není možné!

Ve třicetvrtě na devět čtyřhvězdičkový kemp opouštíme a odjíždíme na sever západní části Orkneji. První zastavení je u malého ostrova **Brough of Birsay**, spojeného úzkou písčnou dunou se severním výběžkem Mainlandu. Přístup je ale závislý na přílivu a odlivu a my máme opět smůlu, přístupovou cestu (betonový chodník) sice vidíme, ale je zalita vodou. Musíme se spokojit pouze

s pohledem na bílý maják, obrysy dlouhých primitivních staveb Vikingů a základní zdivo kostela St. Magnus Church z 11. století. V něm prý podle pověsti byly uloženy ostatky patrona ostrova sv. Magnuse, zavražděného v roce 1116. Další zastavení je u ruin hospodářského domu a paláce lorda Roberta Stewarta - **Earl Robert's Palace in Birsay** a v 10:15 nás Martin odváží do Yesnaby. Vydáváme se pěšmo ke strmým útesům, ze kterých vyčnívají „prsty“ skalních jehel (patrně vzniklých navršením ohromných kamenných desek) nebo přírodní skalní mosty, vytvořené působením eroze.

Na útesech jsou vidět velké kolonie mořského ptactva: tisíce racků, terejů, chaluh, kormoránů chocholatých i papuchalků. K tomu modrá obloha, bílé mraky, slunce, tříštící se vlny – nezapomenutelný pohled. Spouště

fotoaparátů i kamer rozhodně nezahálí. Dojdeme až k jedné z kamenných „věží“ trčících z moře – **Yesnaby Castle** a vracíme se (dost neradi) zpět k našemu dopravnímu prostředku. Martin nás odváží do **Stromness**, vděčící za svou existenci před větry krytému přístavu, ve kterém se s Orkney dnes rozloučíme. Dostáváme rozchod na hodinu, kterou v podstatě každý věnuje sháněním něčeho dobrého k jídlu. Bohužel, zřejmě tu jsou jenom dva obchody s potravinami (dost od sebe vzdálené), takže máme možnost si ověřit, že všechny významné budovy leží na jediné ulici, která sleduje linii pobřeží.

V 16:45 **odplouváme z Orkneji** více než poloprázdným luxusním trajektem s několika restauracemi, obchodem, hernou pro děti i dospělé (herní automaty) a dalšími vymoženostmi a v 18:15 přirážíme k molu přístavu **Scrabster**. Vítá nás zatažená obloha a opět drobně prší.

Jedeme přes Thurso na severozápad Mainlandu po silnici A9 - míváme zajímavé letoviště Helmsdale a Eva si všimne vrtné plošiny na těžbu ropy z mořského dna, zakotvené před pobřežím (obdobná těžební zařízení bývají jinak umístěna daleko od břehů). Projíždíme pobřežní obec Brora, která je údajně známá vlněnými textiliemi a palírnou whisky

Clynelish Distillery (severně od Brory připomíná pamětní kámen u silnice smrt posledního sutherlandského vlka).

Mezi městy (městečky?) Golspie a Dornoch sjíždíme z hlavní silnice a ve 20 hodin zastavujeme před **kempem** umístěným za písčnými dunami. **Grannie Heilan Hame Holiday Park**. Najíst se, umýt sebe i nádoby a posedět v kolektivu.....ve 21:30 zalézá sluníčko (!!!), okamžitě přichází nepříjemný chlad a tak se pro dnešek rozcházíme do svých plátěných přístřešků.

Úterý 18.5.

Tentokrát jsme všichni „úžasně“ rychlí, takže kemp opouštíme již v půl deváté a pokračujeme v jízdě směrem na Inverness. Je velice hezky (15°C), žlutá pole řepky prosvěcují okolní krajinu a tu krásu umocňují ještě pampeliškami přeplněné pastviny. V Oingwallu „odbočujeme“ na silnici č.832 a posléze přejíždíme na č.890. Krajina vzdáleně připomíná Česko, jenom těch jezer u nás tolik nemáme. Projíždíme půvabnou vesničku Kyle of Lochalsh (kdysi nejfrekventovanější přístav, z něhož vyplouvaly trajekty na ostrov Skye a dále na sever) a v 11:15 zastavujeme u další významné skotské památky – **Eilean Donan Castle**. Hrad byl počátkem 13. století vybudován jako obranná pevnost a po zrestaurování ve 20. století se stal vyhledávaným objektem fotografů (také se tu natáčel film Highlander). Také my se snažíme o stošest zachytit tu krásu (máme na hodinu rozchod) a většina si jde prohlédnout hrad - pevnost i zevnitř.

Před třičtvrtě na jednu odjíždíme (vracíme se na křižovatku, ze které jsme předtím odbočili) a po novém (byl otevřen roku 1995) obloukovém mostě Skye Bridge z Kyle of Lochalsh přejíždíme na ostrov Skye. Údajně to má být nejkrásnější ze všech skotských ostrovů, ale ráz krajiny se v mých očích nijak výrazně nezměnil – obrovské plochy pokáceného lesa ponechané dalšímu osudu (bez vysazování nových dřevin), pastviny, nezbytný vřes a bíle omítnuté domky. Zastavujeme u benzinové pumpy doplnit PHM, nakoupit většinou základní potraviny a před 14 hodinou pokračujeme v další jízdě.

Martin nás vyváží na „**vyhlídkovou silnici**“ – slepá úzká silnička s „boulemi“ (passing place) se klikatí podél pobřeží hlubokého zálivu 15 mil do hor a 15 mil zpátky (dolů) k moři.

Dalším – a posledním – dnešním cílem už je jenom kemp. Cestu k němu nám zpestří probíhající práce na silnici. Čeká nás pomalé šourání za doprovodným vozidlem na asi kilometrovém úseku. Posléze odbočujeme z hlavní silnice do širokého údolí uprostřed lysých kopců a míříme do obce **Glenbrittle** – oblíbenému výchozímu bodu pro turistické i horolezecké výpravy do **pohoří Cuillins**.

V 16:15 zastavujeme v **kempu**, který se nachází na travnaté pláni v těsné blízkosti moře. Větší plechová „garáž“ slouží nejen jako recepce, ale i obchod, sociální zařízení jsou poněkud méně reprezentativní (horolezci a skalní turisté jsou zřejmě méně nároční) – asi večerní hygienu trochu ošidíme. Studený vítr se s námi pere při stavbě stanu, večere dnes určitě nebude teplá.....začíná poprchávat a tak se radši jak jen to jde nejdříve stěhujeme do stanů.

Středa 19.5.

Celou noc lilo jako z konve, díky neutuchajícímu větru se promáčela celá návětrná strana stanu - tentokrát Lád'ova – má promočenou celou tašku s oblečením a co je horší i ledvinku, ve které má peněženku s celou naší hotovostí. Lenka s Honzou se v noci kompletně přestěhovali do pofiderního závětrí za Martinovým autem (v přírodním rámusu je nikdo z nás neslyšel).

Ráno bohužel není o nic lepší. Martin jása, že jsme místo v Itálii konečně v pravém Skotsku, ovšem někteří z nás jeho nadšení rozhodně nesdílí. Balíme mokré stany, snídáme v autě, Láďa suší papírové peníze, uvnitř vozu je jako v prádelně. Ve třičtvrtě na devět z tohoto nehostinného místa odjíždíme.

Na okolních horách (kopcích), jejichž vrcholky nejsou naprosto vidět, visí těžké dešťové mraky. Zajedeme se podívat do obce Tallisker, která se pyšní jedinou palírnou whisky na ostrově, ale je příliš brzy - pro návštěvníky otevírají až v deset hodin. Nechce se nám hodinu čekat a tak jedeme „o dům dál“. Stále drobně prší.

Další zastavení je u nejproslulejší historické budovy na ostrově Skye, kterou je zámek **Dunvegan Castle** – dědičné sídlo klanu MacLeodů. Jeho výstavba začala již ve 13. století a postupně se na něm podepsaly architektonické zvláštnosti mnoha dalších období. Mládež si jde zámek, který má skrývat různé vzácné rodinné památky, prohlédnout i zevnitř (vstup 8 liber), my dva zatím gratis procházíme rozlehlou a hlavně krásnou zahradu. A pochopitelně fotoaparát ani kamera nezahálí. V průvodci napsali, že zámek navzdory všem pokusům o zmírnění jeho ponurosti (jako jsou velmi pestré zahrady) působí nehostinným a odstrašujícím dojmem. Posoudit jsme to nemohli, protože z venku byl zámek tak ze dvou třetin obložen lešením zakrytým bílým „hadrem“.

Za hodinu (11:20) odjíždíme; pro změnu se jedeme podívat na nejsevernější cíp ostrova.

Přestalo sice dštit, ale v kopcích, kam se občas šplháme, vjíždíme do stále ještě nacucaných mraků. Čeká nás **horský hřeben Quiraing** s velkým počtem bizarních čedičových formací. Zastavujeme na parkovišti, kterému vévodí stánek s občerstvením a většina naší posádky jása – blackwürsty jdou v tu ránu na odbyt. Teprve potom vycházíme na hodinovou procházku po úbočí čedičových skal (mladí delší úsek, my dva kratší). Při zpáteční cestě potkáváme tři české mládence, kteří nám hodně připomínají skupinu Maxim Turbulenc.

Po návratu popojíždíme o něco jižněji a zastavujeme na vyhlídce na čedičové útesy **Kilt Rock**, jejichž struktura nám má připomínat tartanové tkaniny (jsme bez fantazie – nepřipomíná). Jako zajímavost či spíše další atrakce tu na zemi leží betonová deska, ve které jsou otisknuty **dinosauří stopy** (Hadrosaurus, Megalosaurus a Coelophysys), které se zde údajně našli.

Dalších pár mil a zastavujeme pod ponurým horským (skalním) útvarem **Old Man of Storr**. Výšlap k němu Martin „odhaduje“ na dvě hodiny, ovšem mládež tuto „procházku“ do mraků nakonec zvládne za hodinu a půl. My dva za tu dobu dojdeme asi do dvou třetin cesty na pěknou vyhlídku (a mně krásně zapózuje divoký králík).

V půl páté se obracíme na zpáteční cestu. Opět absolvujeme kolonový průjezd rozpracovanou silnicí, nákup v již známém obchodě a v 18 hodin se po obloukovém mostě Skye Bridge vracíme do Kyle of Lochalsh. Tady sice svítí slunko, ale jak to vypadá, my bohužel po silnici A87 míříme do deště.

Jedeme pustými horami podél mnoha jezer a přehrad a posléze přejíždíme na silnici A82 vedoucí do turistického střediska **Fort William** (v minulosti zde stála tvrz, vybudovaná v 17. století jako bašta civilizace uprostřed divoké krajiny. V roce 1867 však musela tato pevnost ustoupit stavbě železnice). U velké vyhlídkové terasy, kterou „zdobí“ památník s třemi skotskými vojáky (členové nějakých komand) odbočujeme doprava na vedlejší asfaltku a za chvíli (18:30) jsme v **kempu Gairloch Holiday Park**. Je tu sucho, relativně teplo a hlavně – vůbec tu nefouká!! Po obvyklých večerních rituálech společně posejíme až do 22:30 (závěrečnou si rovněž jako obvykle protahují Brňáci).

Čtvrtek 20.5.

Ráno nás vítá zatažená obloha, hustě mrholí a vrcholky hor jsou zahalené do mraků. Po půl deváté opouštíme kemp, vracíme se do Fort William, kde odbočujeme k jeho největší atrakci - **Ben Nevis**. Výstup na nejvyšší horu Británie, dosahující výšky 1347 metrů je prý jeden z nepsaných skotských zákonů, takže si ho nemůže odpustit ani naše výprava.

Začínáme jak jinak než ve zdejší Visitor v centru a v půl desáté vyrazíme nahoru na horu. Mladí s cílem zdolat samotný vrchol, my dva se rozhodujeme skončit u plesa v jeho sedle (cca 650 m n.m.). Výstup sice není nijak obtížný („*Jediné riziko představuje počasí. A dochází-li na této hoře každý rok ke smrtelným úrazům, bývá to kvůli nedostatečnému vybavení turistů*“), přesto nám dvěma dává zabrat. Jdeme zvolna, kocháme se okolím, odpočíváme, fotografujeme a za necelé tři hodiny už obědváme na břehu plesa. Dál se nám nechce ani kdybychom nebyli unavení, těsně nad plesem totiž visí těžká šedivá mračna. Zvolna se tedy vracíme dolů, u našeho vozu jsme po třetí hodině. Z vrcholové expedice přichází nejdříve karlovarský Honza (15:30), o čtvrt hodiny později se objevuje Radan s druhým Honzou a děvčata dorážejí dalších patnáct minut po něm, protože to vzaly „náblížkou“. Údajně je uchvátily rododendrony kvetoucí dole v údolí, tak se na ně zašly podívat. Jako poslední se objevuje Martin, ale jak se dozvídáme, stihl si ještě dojít do nedaleké restaurace na pivo. Následuje nezbytný odpočinek na břehu zdejšího potoka spojený s doplněním ztracených kalorií a vyměňováním nejčerstvějších informací. Mladí na rozdíl od nás pleso kvůli mrakům vůbec neviděli, ačkoliv šli v jeho těsné blízkosti jak nahoru tak při sestupu. Na vrcholu prý byla jen zima, mraková mlha a půl metru sněhu.

V 16:45 odjíždíme – nejdříve do obchodu ve Fort William a pak zpět do kempu. Po nezbytné očištění a večeři ještě posedíme, ale únava se hlásí, rozcházíme se do stanu už v devět hodin.

Pátek 21.5.

V noci bylo konečně teplo, ráno pobíháme po kempu v krátkých rukávech. Je polojasno, mraky z hor zmizely a opět jsou vidět jejich zasněžené vrcholky. Ranní rituály se rovněž nemění, balíme stany a kemp opouštíme v půl deváté.

Jedeme po silnici A828 (A82) podél hlubokého mořského fjordu Loch Linnhe a za Corranem hledá Martin to pravé místo na „menší“ horskou túru. Měli bychom vystoupat do horského údolí **Glencoe**, které je sevřeno skalním masivem **Three Sisters** a kde došlo v roce 1692 k vyvraždění klanu MacDonaldu. Zatímco naše omladina odchází splnit plán, my dva se pohybujeme po údolí a kocháme se. Rozlehlé zlatohnědé svahy hor se zvedají po obou stranách bublající říčky a lemují úchvatně krásnou krajinu. Jedinou známkou lidského života jsou na několika parkovištích odstavená auta a sem tam ve svazích barevné skvrny vytvářené větrvkami turistů, kteří se vydali do hor. Na dně údolí zahlédneme dva pasoucí se jeleny wapiti. Po silnici popojdeme o pár kilometrů dál objevujeme velice pěkný, nevelký, ale zato třístupňový vodopád. Po třech hodinách se opět sejde celá výprava na parkovišti, poobědváme a ve 13:15 se vydáváme na další cestu po silnici A82.

Projíždíme kolem jednoho z nejznámějších jezer Skotska **Loch Lomond**, které je prý často označováno za královnu skotských jezer. Díky své délce (37 km) je dokonce **největším jezerem Velké Británie**. Pozorujeme, že je to vlastně obrovská rekreační oblast, takové poněkud „větší“ Máchovo jezero. Na jeho březích stojí množství hotelů, rozsáhlé karavanové kempy, po hladině se pohybují lodě, lodičky, plachetnice...

Na jeho konci najíždíme na čtyřproudou dálnici, která nás vede k univerzitnímu městu **Glasgow**. Toto průmyslové a obchodní centrum nikoho z nás neláká, jako každé velkoměsto je přeplněno automobily. Jenom závistivě sledujeme jeho obyvatele, kteří se po ulicích pohybují ve vyložené letním oblečení. Venkovní teploměr nikdo z nás nemá, ale určitě by teď ukazoval aspoň 20°C (ne-li víc). Zastavujeme pouze na jednom z jeho předměstí v nákupním centru doplnit zásoby (v bundách a dlouhých rukávech tu působíme skoro exoticky) a po půlhodině se vracíme do městského provozu. Najít správný výjezd není zrovna jednoduché, Martin vše (otáčení do protisměru apod.) řeší s klidem Angličana a místní řidiči se ani nediví ani nerozčilují –

jenom pozorují! Je páteční odpoledne a tak jako v našich krajích zřejmě nejhorší silniční provoz. Konečně jsme se strefili na výjezd M8 (směr Carlisle, Edinburgh) a v 16:30 se zdá, že máme vyhráno a Glasgow za zády. Jedeme po šestiproudové silnici M74 vedoucí daleko od měst mezi pastvinami, nějak není na co koukat a tak cesta ubíhá docela pomalu.

V 17:15 jsme na jižním pobřeží hrabství **Dumfries** a v obci Beattatock nás vítá **kemp Craigielsands Holiday Park**. Je nejen rozsáhlý a plný karavanů, lidí, dětí i psů, ale také v těsné blízkosti jak dálnice, tak i železnice. Zdá se, že tu bude pěkně veselo. Postavíme stany a za půl hodiny jdeme společně do místní restaurace nejen na pivo, ale hlavně dát si po dlouhé době k večeři zase něco „normálního“.....a případně ochutnat i některé ze skotských jídel. Polévku si sice nikdo nedává, ale Martin přestal sledovat kalorie a začíná hostinu speciálním předkrmem. Ostatní si objednávají zdejší specialitu fish and chips, steaky a další pochutiny. Karlovarský Honza si dopřává dokonce hlavní jídla dvě! Pochopitelně došlo i na piva zdejší výroby. Chvilí posedíme v restauraci, pak ještě před stany (je to naše poslední noc ve Skotsku) a do svých „ložnic“ se rozcházíme ve 22 hodiny.

Sobota 22.5.

Opět jsme prožili teplou noc, ráno jsou však stany promáčené – naštěstí ne deštěm, ale jen rosou. Oblékáme si trička Martinovy CK Zoom Travel a karlovarský Honza pořizuje první (a zároveň i poslední) společné foto celé výpravy. Kempink opouštíme v 8 hodin a Martin nám jako perličku oznamuje, že do Prahy je to odsud celých 1600 km.

Najíždíme opět na šestiproudovou dálnici **M74**, podle silničních ukazatelů míříme někam na Preston. Ze Skotska do Anglie jsme přešli aniž bychom to nějak zaregistrovali. Dálnice jenom změnila své označení na **M6**. Okolo je opět dokonalá rovina, pastviny, ploty, krávy, ovce, sem tam i nějaký kůň, stromy, keře....není na co koukat, čím se rozptýlit. Většina klímá nebo přímo spí, zavěšena do bezpečnostních pásů. V pravé poledne při objíždění anglického Birminghamu měníme dálnici – dál naším směrem pokračujeme **M5** a silniční ukazatel říká „London 131 m“. Ve 13:30 přejíždíme na A417 (směr Oxford), která později plynule (?) přechází v **A419** a ve Swindonu sjíždíme na **A346**. Zajízdku na Salisburskou planinu děláme proto, že nám Martin chce ukázat anglické Stonehenge, abychom měli co porovnávat.

Asi třicet mil před Stone se připojujeme k frontě vozidel vlekoucích se asi dvoukilometrovou rychlostí. Častěji však stojíme a úsek dlouhý maximálně tři kilometry projíždíme celou půl hodinu. Co se kde dělo těžko říci, protože za obcí Marlborough je před námi naprosto prázdná silnice.

V 15:30 zastavujeme na velkém a hlavně přečpaném parkovišti (auty, autobusy, lidmi) v těsné blízkosti **Stonehenge** („je jedinečnou památkou na lid doby kamenné a bronzové; byl postaven v několika etapách – nejstarší část stavby v letech 2750-2100 př.n.l.; vědci se rozcházejí v tom, jaká byla jeho funkce – zda to byl chrám, světové středisko obřadů nebo astronomická observatoř“). Pestrobarevný průvod mířící ke kamenným menhirům nás nejen zaskočil, ale hlavně odradil od zaplacení vstupného a připojení se k davu. Navíc tolik času ani nemáme a zase takový rozdíl od orknejských tu není – kromě pěti trilitů (megalitické stavby ve tvaru brány složené ze dvou podpor spojených překladem). Na Orknejských jsme si kamenné titány mohli prohlédnout v klidu sami a pěkně zblízka, tady bychom museli za plot a stejně je sledovat jenom z uctivé vzdálenosti. Takže ušetříme šest liber, vyfotíme a nafilmujeme (na důkaz, že jsme tu byli) přes plot a za dvacet minut odjíždíme směr Londýn.

Po silnicích **A338** a **A303** se napojujeme na dálnici **M3** (London 76 mil) a asi dvacet mil před hlavním městem Velké Británie přejíždíme na **M25**, abychom se Londýnu alespoň trochu vyhnuli. Martin by zasluhoval jedničku s velkou jedničkou – povedlo se mu to dokonale! Další pozemní komunikace **M20** nás vede k Doveru.

V 18 hodin sjíždíme z dálnice do Ashfordu nakoupit (utratit anglické mince) na dnešní večer, zítřejší přejezd, případně i nějaký ten dárek či suvenýr domů. A pak nás už Martin odváží na poslední stanové nocoviště v - nebo za (?!?) obci Mersham = kemp **Broadhembury Holiday Park**. V 19 hodin začínáme stavět stany, následuje večeře, mytí....a poslední posezení před stany. Jak jinak se rozloučit s Anglií (a dodatečně i se Skotskem) než whiskou?! My dva se ztrácíme do svého přístřešku ve 21:30, brněnské trio a Eva ještě všechno neprobrali.

Neděle 23.5.

Včera byl sice stanoven odjezd z kempu na půl devátou (a většinou se pak – v předchozích dnech – vyraželo o čtvrt hodiny později), ale dnes se zřejmě všichni hodně těší domů (a nechce „zdržovat“), protože ve čtvrt na devět už je vše kompletně sbaleno a připraveno k jízdě.

V **9 hodin** jsme na molu doverského přístavu a o půl hodiny později najíždíme na obří trajekt, který nás odveze do Calais. Posouváme si čas zase **o hodinu dopředu**. Svítí slunce, je nádherně a tak zůstáváme po celou dobu na otevřené palubě. Doverské útesy jsou perfektně nasvícené a září do dále. Ve **12:15** jsme po naprosto klidné plavbě na druhém břehu a zvykáme si na „normální“ silniční provoz (jízdu vpravo).

Dálnice **E40** nás opět vede kousek Francií dál na belgický Brusel. Pastviny vystřídaly louky a pole, ovce nahradili koně a krávy, kopce a hory úplně zmizely. Rozdíl (přejezd) mezi Francií a Belgií se pozná snad jen podle poněkud odlišných SPZ automobilů. Jinak okolní ráz se nemění. Šestiproudová dálnice je oběma směry plná osobních i nákladních aut, v protisměru (naštěstí pro nás) se dokonce místy tvoří předlouhé (až 20 km!) stojící kolony. Osazenstvo našeho vozu většinou pospává. Co budou dělat v noci?!? Dálnici křížuje přemíra silničních mostů (nadjezdů i podjezdů), které umožňují plynulý přejezd z jedné silnice na druhou. Světelné křižovatky tady nejsou zapotřebí.

V 15:45 SEČ přejíždíme pomyslnou hranici mezi Belgií a Německem, v Aachenu se stáčíme **na dálnici č.4** a míříme na Köln. Průmyslové Porýní nám připomene, že se vracíme do lidské civilizace. V Limburgu zastavujeme na dvacet minut na dálničním parkovišti, které opouštíme v 17:40 a pokračujeme dál směr Frankfurt. Před odbočkou na A56 do směru na Prahu konečně chytá Honza v éteru vysílání českého rozhlasu, ale zatím jenom zprávy. Přítom nejen hoši jsou zvědaví na finále mistrovství světa v hokeji Česko – Rusko.

Ve 20:15 najíždíme na dálnici **A6** (Praha 273 km) a před půl desátou jsme na českém území. Míjíme Rozvadov a jásáme podruhé – naši dali Rusům první branku! Před nákupním centrem v Plzni zastavujeme ve 22:10 a loučíme se s Lenkou a Honzou. Chmury na tváři rozhájí radost z další branky, kterou se Čechům povedlo naštvat soupeře (po druhé třetině vedeme 2:0). Další cestu vlastně vůbec nevnímáme, uši jsou soustředěny na rozhlasové vlny a těsně před Prahou s národem jásáme – Česko je mistr světa! Před sjezdem na barrandovský most se Martinovi dělají vrásky na čele - na palubní desce se rozsvítily dvě kontrolky. Zajíždí k benzinové pumpě a po doplnění PHM a dolití oleje se zdá být vše opět v pořádku. Na Jižním Městě (parkoviště před Lidlem) zastavujeme přesně o půlnoci.

Pondělí 24.5.

Nejen Martin by už měl rád cestování za sebou, takže se s chlapci rychle loučíme. Láďa odnáší část našich zavazadel a vrací se s Evinými klíči od auta a autobaterií. Nezbyvá než naložit Evina zavazadla, namontovat baterii a v 0:30 už máváme do tmy.

Vynášíme zbytek své bagáže nahoru a nějak se nám nechce spát. Pouštíme se tedy do vybalování a třídění „pracích“ hromádek (vlastně spíš hromad). Hotovi jsme v půl druhé a konečně zaléháme do vlastních postelí – bože, to je slast!!!!!!

Po probuzení nacházím v mobilu dvě zprávy „Jsem (jsme) v pořádku doma“ od Evy (02:13) a Martina (02:28).

Skotská dovolená

definitivně skončila !

